

Kartläggning av hemlösheten i Lund 1 oktober 2018

Dnr SO 2019/0019

Sammanfattning

Enligt beslutad handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022 ska hemlösheten i Lund kartläggas genom mätningar en gång per år.

Den 1 oktober 2018 var 89 vuxna, 47 män och 42 kvinnor, hemlösa i Lunds kommun, vilket är 12 fler än vid föregående kartläggning den 1e oktober 2017. 8 av dessa personer är inrapporterade från flyktingenheten och avser nyanlända som kommit till Lund utifrån lagen om eget boende (EBO-lagen) men som sedan inte kunnat lösa sin fortsatta boendesituation, alternativt ensamkommande flyktingbarn som varit placerade på HVB-hem men utifrån gällande riktlinjer blivit utskrivna eller kommer att bli utskrivna inom 3 månader utan att ha någon boendelösning ordnad. Dessa individer har inte rapporterats vid tidigare kartläggningar.

Antalet inrapporterade hemlösa barn har ökat från 43 till 51. 8 av barnen tillhör hushåll rapporterade från flyktingenheten.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse den 28 december 2018 (denna skrivelse). Bilaga till tjänsteskrivelsen är rapporten om barn på hotell- och vandrarhem 2018.

Barnets bästa

Påverkar beslutet barn?

Beslutet påverkar socialförvaltningens arbete med de barn som befinner sig i eller riskerar att hamna i hemlöshet.

Har barn fått uttrycka sina åsikter?(artikel 12)

Ja, hemlösa barn som bor på hotell/vandrarhem har intervjuats i samband med att kartläggningen av hemlösheten gjordes. Resultatet av intervjun redovisas i bifogad bilaga.

Hur har barns bästa beaktats?(artikel 2, 3 och 6)

Barns rätt sätts alltid i främsta rummet även när det gäller arbetet med att minska och motverka hemlöshet. Barnfamiljer prioriteras alltid och i sökandet efter lösningar har barnets behov en framträdande plats.

Beskriv eventuella intressekonflikter.(artikel 4)

Inga intressekonflikter har funnits avseende kartläggningen av hemlösheten. Intressekonflikter kan dock ibland uppstå i arbetet med de hemlösa barnfamiljerna. Den begränsade tillgången på bostäder gör att fortlöpande prioriteringar behöver göras eftersom tillgången på bostäder inte svarar mot de behov som finns. Det kan innebära en längre väntan på bostad för de barnfamiljer som vid tillfället inte bedöms ha högsta prioritet.

Ärendet

Enligt beslutad handlingsplan för att minska och motverka hemlöshet 2018-2022 ska hemlösheten i Lund kartläggas genom mätningar en gång per år. Uppgifterna är inhämtade från socialförvaltningens utredningsenheter, ideella föreningen Hemlösas Vänner samt Svenska kyrkans diakoncentral.

Definition

Kartläggningen avser hemlösa personer hemmahörande i Lunds kommun. Som hemlös räknas de som tillhör socialstyrelsens definition av situation 1 och 2.

1. Akut hemlöshet – situation 1: En person hänvisad till akutboende, härbärke, jourboende, skyddat boende (exempelvis kvinnojourer) eller som sover utomhus alternativt i offentliga utrymmen.
2. Institutionsvistelse och kategoriboende – situation 2: En person som är intagen eller inskriven på antingen kriminalvårdsanstalt, behandlingsenhet eller stödboende inom socialtjänsten, landsting eller privat vårdgivare, alternativt på HVB-hem eller SIS-institution, där planen är att personen ska skrivas ut inom tre månader efter mätperioden, men inte har någon bostad ordnad efter utskrivningen eller utflyttningen. Hit räknas även personer som skulle ha skrivits ut, men som är kvar på grund av att de inte har någon bostad ordnad. Undantag: Gällande situation 2 har personer som har boende i stödbostad och på stödboende med personalstöd genom socialtjänsten (Lilla Algatan och Arkivgatan med flera) undantagits från kartläggningen.

Efterfrågade uppgifter

Den enkät som används i kartläggningen är densamma som använts sedan 2008. Kartläggningen består av följande frågeställningar:

- Namn
- Personnummer
- Kön
- Civilstånd
- Medborgarskap
- Folkbokföringskommun

- Huvudsaklig försörjning
- Aktuell boendelösning
- Orsak till hemlöshet
- Huvudsaklig problematik
- Uppgiftslämnare

Resultat kartläggning av hemlöshet i Lund 1 oktober 2018

Den 1 oktober 2018 var 89 vuxna, 47 män och 42 kvinnor, hemlösa i Lunds kommun, vilket är 12 fler än vid föregående kartläggning den 1e oktober 2017. 8 av dessa personer är inrapporterade från flyktingenheten och avser nyanlända som kommit till Lund utifrån lagen om eget boende (EBO-lagen) men som sedan inte kunnat lösa sin fortsatta boendesituation, alternativt ensamkommande flyktingbarn som varit placerade på HVB-hem men utifrån gällande riktlinjer blivit utskrivna eller kommer att bli utskrivna inom 3 månader utan att ha någon boendelösning ordnad. Dessa individer har inte rapporterats vid tidigare kartläggningar.

Antalet inrapporterade hemlösa barn har ökat från 43 till 51. 8 av barnen tillhör hushåll rapporterade från flyktingenheten.

Åldersfördelning

Hemlösheten har minskat med 3 personer i åldersgruppen -20 samt varit fortsatt densamma i åldersgrupperna 31-40 och 51-60. I övriga grupper har antalet ökat. Den största ökningen ses i gruppen 21-30, där 6 fler rapporterats som hemlösa jämfört med mätningen den 1 oktober 2017. 31-40 är fortsatt den åldersgruppen med flest antal hemlösa.

Utifrån den beslutade handlingsplanen för att minska och motverka hemlöshet har socialförvaltningen arbetat förebyggande genom att säkerställa att ungdomar från 16 år och uppåt, som kommer i kontakt med socialförvaltningen registreras i bostadskö hos Lunds Kommuns Fastighets AB (LKF) och andra fastighetsägare. Detta ger dock vinster först på längre sikt då kötiderna ofta är flera år. Socialförvaltningen har uppmärksammat att allt fler unga utan annat stödbehov kontaktar socialtjänsten för att få hjälp med tak över huvudet till följd av de långa kötiderna. Det finns även inom vissa grupper bristande kunskaper kring vad socialtjänsten kan bistå med gällande boende utifrån individens eget ansvar för sin boendesituation ifall de ej tillhör socialförvaltningens prioriterade grupper.

Kvinnor

42 kvinnor har inrapporterats till kartläggningen. Det är en ökning med 8 personer jämfört med mätningen den 1 oktober 2017. 3 av kvinnorna har inrapporterats från flyktingenheten.

Hotell/ vandrarhemsboende är fortsatt den vanligaste boendelösningen för de hemlösa kvinnorna, följt av ambulerande eller boende på HVB-hem/institution/sjukvård. Vid mätningstillfället den 1 oktober 2017 var det vanligare med boende på Piletorp än ambulerande mellan olika tillfälliga boendelösningar och boende på HVB-hem/institution/sjukvård.

43 procent av de hemlösa kvinnorna uppges ha social problematik, 14 procent har missbruk- och/eller psykisk problematik och 43 procent har oklar eller ingen problematik.

Vid kartläggningen den 1 oktober 2017 uppgavs omkring 38 procent av kvinnorna ha social problematik, 15 procent hade missbruk- och/eller psykisk problematik och 47 procent hade oklar eller ingen problematik. Andelen kvinnor som har social problematik har därmed ökat, medan kategorierna oklar eller ingen problematik samt missbruk-och/eller psykisk problematik minskat. Under 2018 har man på socialförvaltningen upplevt att man nått fler kvinnor mellan 18-24 än tidigare, ofta med omfattande problematik av missbruk, kriminalitet och bostadslöshet.

Män

Totalt har 47 män rapporterats in till kartläggningen. Det är en ökning med 4 personer jämfört med mätningen den 1 oktober 2017. 5 av männen har inrapporterats från flyktingenheten.

De vanligaste boendelösningarna för männen är akutboendet Piletorp, följt av hotell/vandrarhemsboende och ambulerande mellan olika kortvariga lösningar. Detta är inga förändringar jämfört med kartläggningen den 1 oktober 2017.

19 procent av de hemlösa männen uppges ha social problematik, 62 procent har missbruk- och/eller psykisk problematik och 19 procent har oklar eller ingen problematik.

Vid kartläggningen den 1 oktober 2017 uppgavs 35 procent ha social problematik, 51 procent hade missbruk-och/eller psykisk problematik och 14 procent uppgavs ha oklar eller ingen problematik. Andelen män med social problematik har minskat medan kategorierna missbruk-och/eller psykisk problematik samt oklar eller ingen problematik har ökat.

Aktuell boendelösning

Akutboende för män och kvinnor

16 män och 3 kvinnor bodde på akutboendet Piletorp vid mättillfället. Vid mätningen den 1 oktober 2017 redovisades 13 män och 4 kvinnor som boende på Piletorp.

Hotell/vandrarhemsboende

12 män och 24 kvinnor bodde på hotell/vandrarhem på mättdagen. I dessa hushåll bodde också 42 barn. Vid mätningen den 1 oktober 2017 bodde 12 män, 24 kvinnor, samt 40 barn på hotell- och vandrarhem.

Kvinnojour/jourlägenheter

2 kvinnor, 1 man samt 2 barn bodde på kvinnojour eller i socialförvaltningens jourlägenheter och saknade varaktig boendelösning vid mätningen. 2 kvinnor och 3 barn redovisades vid mätningen den 1 oktober 2017.

Institution, HVB och kriminalvård

4 män, 4 kvinnor och 4 barn har rapporterats som boende på institution, HVB eller inom sjukvård och hade kortare vårdtid än 3 månader samt saknade boendelösning vid planerad utskrivning. Den 1 oktober 2017 rapporterades 4 män och 1 kvinna som boende på institution, HVB eller inom sjukvård. Ökningen kan delvis förklaras genom socialförvaltningens minskade tillgång på stödbostäder, vilket gör att individer kan tvingas stanna kvar längre i väntan på att en stödbostad ska bli tillgänglig. Bristen på stödbostäder gör även att väntan blir längre för de som står i kö för stödboende med personal, då det är vanligt att stödbostad utgör nästa steg vid en sådan placering.

Ambulerande kortvariga boendelösningar

Andelen hemlösa som uppges vara ambulerande med olika kortvariga boendelösningar är 15 personer varav 11 är män och 4 är kvinnor. Vid mättillfället den 1 oktober 2016 var 14 personer ambulerande, 11 män och 3 kvinnor.

Barn i hemlöshet

51 barn har under kartläggningen rapporterats in som hemlösa, vilket är en ökning med 8 barn sedan mätningen den 1 oktober 2017. Ökningen förklaras av att 8 av barnen inrapporterats från flyktingenheten, vilka inte redovisades vid föregående kartläggning.

Samtliga barn bor med båda eller en av sina föräldrar. 42 av de inrapporterade hemlösa barnen bor med förälder på hotell/vandrarhem, 2 bor på kvinnojour eller i socialförvaltningens jourlägenheter, 4 bor på institution/HVB-hem och 3 vistas med föräldrar på okänd adress. 4 av barnen bor endast deltid hos den hemlösa föräldern och har en ordnad bostad hos den andra.

De hemlösa barnfamiljerna utgörs av 24 hushåll. Av dessa har 12 hushåll 3 barn, 3 hushåll har 4 barn och övriga har 1 eller 2 barn. Stora familjer har ofta större svårigheter att finna andra boendelösningar då det finns ont om stora lägenheter som tillgodoser familjernas behov av yta.

Barnfamiljer prioriteras i det vräkningsförebyggande arbetet samt även i arbetet med att finna varaktiga boendelösningar. Även om det inte

framgår någon reell ökning av antal hemlösa barn är antalet fortfarande anmärkningsvärt högt, vilket är en oroväckande konsekvens av den påtagliga bostadsbristen i kommunen. Arbetet med att aktivt stödja barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden, på hotell och på vandrarhem kommer fortsatt att vara av största vikt.

Huvudsaklig problematik

Det är vanligast att personer i akut hemlöshet har en annan samtidig problematik. Av kartläggningen framgår dock att andelen hemlösa män med oklar eller ingen problematik ökat, medan andelen kvinnor inom samma kategori minskat.

Orsak till hemlöshet

Den vanligaste anledningen till att personerna befinner sig i akut hemlöshet har uppgetts vara att man saknar förankring på bostadsmarknaden. 66 procent av männen och 50 procent av kvinnorna uppges ha detta som orsak till hemlösheten. Vid mätningen den 1 oktober 2016 rapporterades 70 procent av männen och 53 procent av kvinnorna sakna förankring på bostadsmarknaden.

Andra anledningar som uppges vara orsaker till den akuta hemlösheten är våld i hemmet, separation eller uppsägningar på grund av störningar och/eller obetalda hyror.

61 procent av de som rapporterats in som hemlösa har försörjningsstöd som huvudsaklig inkomst. Avsaknad av egen inkomst har stor inverkan på om man har möjlighet att hitta en stadigvarande boendelösning. Motsvarande siffra den 1 oktober 2017 var 69 procent. Minskningen beror delvis på de nytilkomna ärendena som redovisats från flyktingheten, då dessa ofta uppbär etableringsersättning.

Fortsatt hemlöshet

Vid mättillfället den 1 oktober 2018 var 20 av de 77 personer som rapporterades den 1 oktober 2017 fortsatt hemlösa. Det innebär att 57 personer har fått en annan boendelösning eller inte längre är aktuella på socialförvaltningen. Vid föregående mätning så hade endast 7 personer varit hemlösa i ett år eller mer.

Av de 20 personer som är fortsatt hemlösa är 9 män och 11 kvinnor. Den största andelen personer som är fortsatt hemlösa finns inom åldersgruppen 31-40, där 7 personer rapporterats. 7 stycken uppges ha missbruksproblem och/eller psykisk ohälsa och 7 uppges ha social problematik. Övriga har oklar eller ingen problematik. 8 av de inrapporterade saknar förankring på bostadsmarknaden.

Den 1 oktober 2018 var 9 av de 43 barn som rapporterades som hemlösa den 1 oktober 2017 fortsatt hemlösa. Vid föregående mätning hade 2 av barnen varit hemlösa i ett år eller mer.

De 9 barnen ingår i totalt 5 olika hushåll. Bland barnhushållen så uppges 3 ha social problematik medan de övriga har oklar eller ingen problematik. Även inom denna grupp är den vanligaste orsaken till den långvariga hemlösheten avsaknad av förankring på bostadsmarknaden.

EU-medborgare

EU-medborgare i akut hemlöshet har inte rapporterats in till kartläggningen.

Fortsatt arbete

Kartläggningen visar att hemlösheten ökat trots riktade insatser mot målgruppen. Framförallt har det uppmärksammats att andelen hemlösa kvinnor ökar mer än andelen hemlösa män, och det framgår att det är allt större andel kvinnor som har social problematik, medan andelen med missbruk-och/eller psykisk ohälsa samt med oklar eller ingen problematik minskat. I gruppen män är det tvärtom en minskning av andelen med social problematik medan man ser en ökning av andelen med missbruk-och/eller psykisk ohälsa och personer med oklar eller ingen problematik.

Andelen hemlösa barn har ökat då även ärenden från flyktingenheten medräknats, men i övrigt är siffran densamma som vid föregående mätning. Trots det är antalet oacceptabelt högt och socialförvaltningens mål är att inga barn ska vara hemlösa i Lunds kommun. En åtgärdsplan för att minska antalet hemlösa barn, dnr 2018/0038 beslutades av socialnämnden våren 2018. Åtgärdsplanen bestod av ett flertal punkter som skulle utredas vidare. Detta arbete kommer att redovisas under våren 2019.

Den ökade hemlösheten beror framförallt på en fortsatt ansträngd bostadsmarknad där hyresvärdarna ställer höga krav på sina hyresgäster gällande inkomst, depositionshyror och borgensman. Andra hinder för att komma vidare till en stadigvarande boendelösning är exempelvis skulder, tidigare uppsägningar, otillräckliga kunskaper om samhället och bostadsmarknaden, bristande språkkunskaper och kort kötid hos LKF. Bostadsbristen slår hårt mot socialtjänstens målgrupper. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för personer som saknar bostad, men kan inte ensam lösa hemlöshetsproblematiken då socialtjänsten inte kan påverka tillgången till bostäder.

Gruppen långvarigt hemlösa, det vill säga personer som varit hemlösa längre tid än ett år, har ökat sedan föregående kartläggning. Det behöver läggas fortsatt fokus på att finna varaktiga boendelösningar för dem som är långvarigt bostadslösa och har svårt att förankra sig på bostadsmarknaden. Gemensamt för denna grupp är att de ofta har annan samtidig problematik. I arbetet med målgruppen långvarigt hemlösa med missbruk- och/eller psykisk problematik är insatsen Bostad Först av stor vikt, varför socialförvaltningen jobbar för att utveckla Bostad Först-verksamheten i kommunen.

Boendeenheten har ett riktat uppdrag att kartlägga och stödja personer som befinner sig i hemlöshet, så att de på egen hand ska hitta en

stadigvarande boendelösning. Inom det riktade uppdraget ges möjlighet att fånga upp personer med mer omfattande stödbehov och tydliggöra detta inåt i organisationen. Utan dessa insatser hade antalet hemlösa troligtvis varit betydligt högre. Exempelvis framgår det av socialtjänstens rapport om Kvarbos vräkningsförebyggande arbete för 2017 att antalet inkomna uppsägningar på grund av hyresskulder minskat sedan 2016 samt att ingen ökning av antalet avhysningar har skett under 2017. En förklaring till detta kan delvis vara det uppföljningsarbete som görs på boendeenheten, där man aktivt arbetar för att förhindra att nya skulder, störningar eller sanitära olägenheter uppstår i de ärenden som tidigare haft upprepade svårigheter. Detta arbete är viktigt för att förebygga att fler hamnar i hemlöshet.

Det fortsatta arbetet kommer att utgå från den beslutade handlingsplanen för att minska och motverka hemlöshet i Lunds kommun 2018-2022. Handlingsplanen omfattar fler personer än de som rapporterats in till kartläggningen. Arbetet med att minska och motverka hemlöshet och hitta varaktiga boendelösningar till socialförvaltningens målgrupper omfattar både förebyggande arbete, arbete i den akuta fasen samt ett långsiktigt arbete. Utifrån handlingsplanen erbjuds bl.a. hemlösa barnfamiljer tätare kontakt med socialsekreterare för att få stöd i sökandet efter en bostad. En målsättning är även att de barnfamiljer som bott på vandrarhem/hotellrum prioriteras till hotell-lägenheter för att skapa en så hemlik miljö som möjligt för barnen.

Kommande kartläggning

Enligt beslut av socialnämnden i november 2017 ska hemlösheten i Lund mätas en gång om året. Nästa mätdatum blir den 1 oktober 2019.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna kartläggningen av hemlösheten i Lund den 1 oktober 2018.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Annika Pettersson
socialdirektör

Ricardo Espinoza
verksamhetschef

Beslut expedieras till:
Akten